

RAZMIŠLJANJA O OBLJETNICAMA

Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, svečanom godišnjom skupštinom u Vrnjačkoj Banji, proslavio je 1972. godine 20. godišnjicu svoga postojanja. Isti takav jubilej proslavio je i Savez geodetskih inženjera i geometara Hrvatske prilikom održanog »Prvog susreta geodeta Hrvatske«, održanog 1973. godine na Plitvičkim jezerima.

Ove godine Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, ponavlja jubilarnu proslavu, održavanjem godišnje skupštine u Zagrebu, slaveći 25. godišnjicu postojanja, uz istovremenu proslavu 30. godišnjice izlaženja Geodetskog lista, kao jugoslavenskog stručnog geodetskog glasila.

Ako se k tome napomene da su u toku ove 1977. godine opsežne pripreme za proslavu 100. godišnjice plodnog i uspješnog rada Saveza inženjera i tehničara Hrvatske, a da je prema statutima SITH-e i SGIG-e, potonji član SITH-e, onda kao da se u čudu pitamo a i sama nam se nameće misao da u tim godišnjicama, ili nešto ne odgovara ili je nešto učinjeno što članstvu nije dovoljno objašnjeno.

Tako bi nejasno bilo:

1. Ako je Geodetski list glasilo Saveza GIG Jugoslavije i slavi 30. godišnjicu neprekinutog izlaženja, njegov nominalni vlasnik SGIG Jugoslavije i izdavaatelj Savez GIG Hrvatske slave tek 25. godišnjicu postojanja, pa izgleda da postoji neka praznina.
2. Ako je Savez GIG Hrvatske statutarni član Saveza inženjera i tehničara Hrvatske, a koja matična kuća slavi svoju 100. godišnjicu postojanja, izgleda da nije u redu da se SGIG Hrvatske i Savez GIG Jugoslavije odriču postojanja geodetskog organiziranog djelovanja, kada su naši prethodnici održali svoju prvu i osnivačku skupštinu Udruženja jugoslavenskih geodeta još 15. veljače 1919. godine u Zagrebu.

Činjenica je da su organizirani geodeti u minulih 58 godina mijenjali nazive svoje staleške organizacije, ali je u posljednjoj jubilarnoj 20-godišnjoj publikaciji Saveza GIG Jugoslavije s ponosom istaknuto da je iz redova ranijeg geodetskog udruženja dalo život u NOR-u 130 geodetskih stručnjaka, a od toga petero narodnih heroja, pa nije osobito opravdan razlog, da formalna promjena imena daje osnov za odricanjem minulih godina u jubilarnom zbrajanju godina.

Na takova razmišljanja upućuje nas i dolazeća proslava 100. godišnjice Saveza IT Hrvatske, Saveza koji je na osnivačkoj skupštini 1. lipnja 1878. godine nosio naziv: »Klub inžinirah i arhitektah u Zagrebu«, pa kasnije »Društvo IT Hrvatske« i dok konačno danas nosi naziv: »Savez IT Hrvatske«.

Kako nas vežu nedvojbeno potpuno iste okolnosti s tom našom matičnom nam IT kućom, vjerovatno je da bi o tome trebali razmisliti, da li smo u pravu, kada govorimo o sadašnjoj starosti naših jubileja?

U vezi svega toga interesantno je ponovno čuti i naglasiti neke izvode iz zapisnika godišnjih skupština naših prethodnika.

1. Tako npr. iz zapisnika i izvještaja tajnika prof. Vladimira Filkuke iz Zagreba, na drugoj godišnjoj skupštini Udruženja geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca od 2. veljače 1920. godine:

»Prošla nas je godina uvjerala o tom, da smo ispravno predviđjali potrebu ove naše stručne organizacije, koja bi imala da bude savjetujućim organom državi u rješavanju geodetskih pitanja, te koja bi organizacija reprezentirala geometarski stališ u provedbi zadataka, koja se našem stalištu stavljaju. Prošla nas je godina uvjerala o eminentnoj potrebi našega stališa, koji ima da suradjuje u javnom životu. Uvjerala nas je i o tom da današnji broj geometara neće biti dovoljan, da svrši sve one poslove, koje država kani obaviti, po gotovo, ako se ne prihvati naš, na našem prvom sastanku jednodušno i tako oduševljeno primljeni princip centralizacije geodetskoga poslovanja.

Naša je organizacija bila u prošloj godini nekoliko puta pozvana sa strane državnih organa i sa strane pojedinaca, da dade savjet i izrazi svoje mišljenje u stručnim pitanjima. Društvo je nastojalo, da se čuje nepristrano mnijenje i želja stališa, ako se je radilo o stvarima, koje zasjecaju u naš strukovni rad i stališki život.

U pogledu organizacije državnog premjeravanja stavilo je društvo predlog, koji je konkretno formulisao jedan način riješenja centralizacije sveukupnoga geodetskoga rada. Taj način riješenja našega temeljnoga postulata držalo je društvo prema postojećim prilikama najzgodnijim. No društvo je ujedno prihvatilo i diskusiju o tom predmetu u svrhu, da se nađe eventualno koje bolje riješenje našega ideala — centralizacije sveukupnoga geodetskoga rada.

Kad smo bili tako zainteresovali stručne krugove za ovo pitanje, te kad su se mnijenja o načinu organizacije geodetskog rada počela razilaziti i bistrirati — naglašivali smo potrebu ankete stručnjaka iz svih pokrajina naše države — eventualno i iz inostranstva, — koja bi izradila nacrt za ovu organizaciju. Taj naš predlog nije do danas ostvaren. Kako je opravdanost predloga bila sa svih strana priznata, nadamo se, da će do te ankete ipak doći, te da će se rad oko državnoga premjeravanja jedinstveno organizovati tako, kako bi javnim zahtjevima prema postojećim prilikama najbolje odgovaralo.

Geodetska praksa teško osjeća za javni interes štetnu nesređenost našega geodetskoga organizma, nu znademo, da se uzroci te nesredjenosti ne mogu odstraniti preko noći, pa radi toga za sada i ne krivimo nikoga.

Naš stališ — izvršujući organ cijeloga državnog premjera — osjeća se odgovornim za njegovu provedbu prema sadašnjosti i budućnosti. Stoga i želimo i tražimo, da se organizacija geodetskoga rada ne izvršuje bez nas, nego da savjeti društva budu i uvažavani. Naše nam predloge ne diktira niti partaičnost, niti lični motivi, pa niti stališki probitci. Odbor našega društva stavlja se kod svojih predloga na tako idealističko stanovište, da je moguće po mnijenju nekih članova premalo zastupao baš materijalne želje pojedinih kategorija. Nu u tom baš hoćemo da se naše društvo razlikuje od mnogih staliških organizacija, koje stavljaju svoje stališke interese nad općenite. Mi hoćemo, da bude obratno, jer smo uvjereni o tom, da će se u našoj državi rad svakog valjanog radnika nagraditi, bilo prije ili kasnije. Držim, da se sposoban geodetski radnik ne mora kod nas bojati za svoju egzistenciju, jer ima posla za sve, pa ima stoga i zarade za sve. Potrebno je ali omogućiti, da se dodje što prije do provedbe svih onih

poslova naše struke, koji se moraju izvršiti, a da se stvori mogućnost valjanoga i opće korisnoga rada — drugim riječima, da se što skorije provede dobra organizacija geodetskoga poslovanja.

Kad se ta organizacija provede po onim principima kako smo ih na lanjskoj glavnoj skupštini prihvatili, onda će biti omogućeno, da svaki pojedinac našega stališa svom enerzijom poradi na tom, da izvršimo sve ono, što naš stališ narodu i državi duguje.

Dužni smo i danas da aktivno sudjelujemo kod sređivanja države koliko god je moguće. A naš je stališ u tom pogledu sretan jer djelujući neprestano među narodom može da mu pomaže kao stručnjak, da ga kao inteligenat upućuje i goji u njemu sva dobra svojstva naprednog, poštenog i vrijednog gradjanina. Uvjet je da ta svojstva najprije ima svaki član našega stališa, jer ako ih nema škodi upravo toliko, koliko bi koristio, kad bi bio inteligentan, pošten, dobar i marljiv stručnjak i dobar rodoljub. To treba da budu svojstva onih, za koje će se htjeti da brine i država i narod i za koje će se moći brinuti naša stališka organizacija. Kako rekoh geodetski stališ čeka vrlo mnogo zadataka.

Normalni geodetski rad, što se obavljao prije u pojedinim zemljama odnosio se je u glavnom na tako zvani katastralni premjer i rad oko agrarnih operacija. Ali ovaj posao, za koji smo imali jedva dovoljan broj stručnjaka proširio se je znatno provedbom agrarne reforme i proširit će se još više pogotovo obzirom na naumljeni katastralni premjer Srbije i Crne gore. Što se tiče provedbe agrarne reforme hoću da naglasim ovo: Držim da svi priznajemo činjenicu, da je provedba agrarne reforme u pogledu pravedne i korisne razdiobe posjeda jedno od najaktuelnijih pitanja naše agrarne politike. Neka bude opseg ove agrarne reforme kakav mu drago — jedno stoji sigurno — da veći dio posla oko provedbe te reforme otpada na naš stališ.

Današnja provedba prethodnih odredaba za agrarnu reformu najbolje nam pokazuje, koliko tu posla zapada geometra, te koliko može isti da pomaže kao inteligenat među narodom, ako je na svom mjestu. Kod definitivne provedbe agrarne reforme bit će zadaća našeg stališa još veća i teža.

Izmjera je Srbije i Crne gore državna potreba, koja je već više godina čekala na riješenje, pa postoji namjera što prije započeti sa izvedbom katastralnog operata.

Potpuna je evidencija gruntovnih i katastralnih mapa po gotovo u Hrvatskoj, Slavoniji, Medjumurju, Bačkoj, Banatu i Baranji još uvijek otvoreno pitanje.

Komasacioni poslovi nisu u većini naših pokrajina još ni započeti.

Da i ne spomenem ostale geodetske poslove to vidimo već iz ovoga, da stališ geometara stoji danas pred velikim zadacima. Budimo si toga svijesni, te pokazimo da smo sposobni pružiti pomoć koju od nas narod i država očekuju.

Predviđjali smo, da današnji broj geodetskih stručnjaka neće biti dovoljan, da izvrši sve ove zadatke. Nestašicu stručnjaka osjećamo kod svakog većeg pothvata. Žalosna je činjenica da se geodetskom zvanju posvećuje vrlo malo ljudi tako, da se zabrinuto pitamo, kako da dodjemo do što većeg broja geodetskog pomlatka. Odgovornost je stručnog i kulturnog djelovanja geodetskog radnika tolika, da bezuvjetno tražimo da mu se pruži akademska stručna naobrazba. Nemožemo dakako niti mi, niti država očekivati, da će se geodetskom studiju posvetiti ljudi, ako im država ne zajamči doličan opstanak. Materijalna je budućnost glavni motiv za mladog čovjeka kad odlučuje o svom zvanju. Tu treba u prvom redu država da učini svoju dužnost.

Dozvolite mi da vas u kratko obavijestim o radu našega stališa u prošloj godini.

U trigonometričkim radnjama nastavio je vojni geografski institut triangulaciju Srbije. Naš predsjednik gosp. puk. Bošković bio je kao delegat našega kraljevstva u mjesecu oktobru 1919 u Ateni da pregovara sa grčkim geografskim institutom o spoju naše triangulacije sa Grčkom. Utanačen je program po kojem će se izmjeriti razmak između naše južne i grčke sjeverne trigonometričke mreže. Ovim priključkom mreža postigli bi suvislu mrežu od sjevernoga mora sve do južne Grčke što bi pružilo internacionalnoj komisiji za izmjeru zemlje neprocjenive podatke.

Tako zvana zemaljska katastralna izmjera ostala je do danas bez triangulacije i bez podataka, koji su bili u bivšim triangularnim uredima, niti nam je poznato, da bi se bio već stvorio program za triangularne radove. Za sada nam manjka temelj za nove izmjere tako, da su neke grane geodetskog rada (agrarne reforma i komasacije) morale same obaviti svoje posebne triangulacije. Dezorganizacija rada kao posljedica rata osjeća se i u našoj struci tako, da prošla godina nije donijela mnogo novih rezultata već je djelatnost t. zv. katastra bila ograničena na očevitost u Hrvatskoj i Slavoniji pogotovo radi toga što je tehničko osoblje katastra bilo zaposleno.

U pogledu našeg unutarnjeg društvenog života čast mi je izvijestiti vas, da je društvo okupilo oko sebe stručnjake iz svih pokrajina našeg kraljevstva. Našem udruženju pripada: Udruženje geometara Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Slovenije u Ljubljani, Dalmacije u Splitu i Crne gore u Cetinju.

Ukupno broji geometarsko udruženje 560 članova.

Naše društveno glasilo borilo se je prošle godine — kako se je moglo predviđati sa velikim zaprekama. Prva je zapreka normalnog izdavanja časopisa činjenica, da se pozivu k suradnji u listu skoro nitko ne odazivlje, te je meni usljed preopterećenosti — kad ostadoh sam — bilo nemoguće žrtvovati još više vremena društvenim stvarima, kolikogod bi to bio rado učinio. Glavna je poteškoća kod izdavanja lista bila ta, što je cijena listu početverostručena naprama našem proračunu tako, da već iz finansijskih razloga nismo mogli izvršiti obećanje da će glasilo izaći svaki mjesec, a da to i nisu sprječavali česti štrajkovi slagara.«

2. Izvodi iz zapisnika i izvještaja s glavne godišnje skupštine Udruženja geometara Kraljevine S. H. S., održane u Novom Sadu, 6. i 17. travnja 1924.

Присутни делегати секција: Београд, Загреб, Осиек, Сарајево, Сплит и Нови Сад.

1) Секретарима се именују:

г. г. Т. Мразовац (Н. Сад) и С. Смаилбековић (Осјек).

2) Чита се записник прошлогодишње главне скупштине у Сарајеву.

Након прочитања примећује:

Г. Ивошевић: да је врло жалосно, што се у том записнику једног учењака светског гласа, као што је г. Dr. ing. Фашинг назвало »неки« — и енергично захтева да се та некоректност из записника острани.

Г. проф. Андоновић: вели да се то ради необавештености догодило, што он јако жали, па је приправан г. Фашингу у свако доба уступ учинити, као што ће се и записник исправити.

Г. Ивошевић се тиме задовољава.

Извештај управног одбора:

Госп. Минић чита оставку тајника удружења госп. п. пуковника Јевђе-нијевића на тајништву и чланству.

Прилог записнику 1).

Госп. проф. Андоновић: домаће након читања, да оставка стварно не почива на мотивима, који се у допису наводе, него су се господа из географског института нашла погођена, што је изгледало, да их се хоће критиковати и вели да добар део кривње у заосталости код премеравања Србије носи војногеографски институт. Прелази преко тога што су још нека господа од реченог института иступила из удружења и сумња да би нам њихова сарадна код премера штогод донела. У осталом, каже да би ми реченој господи били врло захвални ако би свој део посла измере-тријангулација, нивелација обавили.

Г. Вујичић: пита, која су све господа од геогр. института дала оставку.

Г. Минић: навађа именито:

Г. Ивошевић: реплицира на речи г. проф. Андоновића. Мисли да ће г. проф. увидети, како је његово држање према геогр. институту погрешно. Он из искуства зна, да је војногеографски институт бивше Аустроугарске и још како суделовао код премера — положио је темељ измере и дао све потребне податке за даљни посао.

... Г. Хоге: примећује да се у овој години јако мало учинило. Држи, да се у најмању руку морало гласило одржати. Гласило у прошлој години ни једампут није изашло. Док је главна управа била у Загребу, и они људи су били оптерећени и финансијски скучени, па су ипак гласило одржали. Гласило би морало да и нас потиче на рад. Читав рад управе у прошлој години састоји се у томе, што су учинили двије представке и дали правила да се штампају.

Г. проф. Андоновић: у одговору г. Хоге-у каже, да је било немогуће више учинити. Навађа, како је дуго требало док се је архив друштва допремио из Загреба у Београд — онда материјал за лист није слат, па што ће да се штампа.

Чланови новосадске секције изјављују да су они доста материјала послали.

Г. Видак: предлаже да се у погледу издавања листа фузионирамо са »Техничким листом« (гласило инж. и арх.) — вели да би то лако ишло.

Г. проф. Андоновић — не би био за то, али предлаже, да се то уврсти накнадно међу предлоге, што други усвајају.

Наставак скупштине дне 7. априла у 8.³/₄ пр. подне.

Г. Недељковић: предлаже, да се ради високих трошкова око издавања листа, осим чланског улога од д. 10 опредјели додаток од 5 д. мјесечно само за ову годину.

Прима се са додатком, да је то обвезатно за сваког члана. јер ће сваки члан добивати лист.

Овај додаток се има рачунати од 1. маја 1924.

Питање разврставања, предлог секције Загреб.

Прилог записника 7.)

Г. Алић: Секција Загреб је у овој ствари подузимала кораке, али позитивног ријешења нема. Чиновници (геометри) су прикраћени у својим правима — ни године службе се у много случајева нису узимале у обзир. Нове плате нам неће ништа помоћи.

Г. Недељковић: говори о нервозном расположењу пригодом разврставања. Кривњу приписује самим геометрима јер се до задњег часа нису бринули за доказе о својим правима.

Каже, да су са стране ген. дир. катастра и позива се на допис што су га од исте добиле све секције.

Што се година службе тиче, каже, да је ту било великих неприлика, јер су многи на чудан начин долазили у државну службу. Говори о шаренилу уопште међу чиновништвом — често пута се није знало како и на темељу чега је неко дошао на то мјесто. Становиште комисије за разврставање је било, да тај посао доврши, а што буде погрешно исправит ће се накнадно — зато је отворен пут жалбе на државни савет.

Пориче, да су чиновници могли горе изаћи, него што је било и уверен је, да ће се ствар ако буде ишла овим путем добро свршити.

Г. проф. Андоновић се слаже са предговорником.

Г. Алић: истиче да се о катастру на мјеродавном мјесту има лоше мишљење, ради злих информација г. Јефте Стојадиновића.

Предлог секције Сплит — обзиром на наређења Министарства Грађевина за полагање практичног испита — за цивилне геом.

Прилог записника 8.) Чита г. Роје.

Г. Недељковић: одговарајући и образлажући узроке ради којих је горње наређење издато, пребацује удружењу да о овлашћењима није апсолутно водило рачуна. И зван и незван ради на пољу те геодезије. Министарство Грађевина дјелило је овлашћења когод је затражио. Да се једанпут томе хаосу стане на крај — издејствовао је то наређење. Сврха му је да се струка заштити.

Навађа да је и од стране инжињерског удружења то наређење нерадо гледано. Нарочито су се притужили многи инжињери из Војводине. Он те жалбе не држи умјесним — као ни резолуције сплитске секције. За полагање тога испита потребна је пракса од 3 год. Издати ће се правилник у коме ће бити садржане ове установе у погледу самог испита. Инжињери се у том погледу не ће претпоставити геометрима, тко хоће да буде овлаштен за рад на пољу геодезије мора тај испит полагати. — Коначно умољава преставнике секције, да секције што више пажње посвете развијању и унапређењу те заштити струке — гдје год има какова сумњива појава нека се саопшти њему.

Г. Ивошевић: примјећује да су се неке покрајине у том погледу заштитиле. Испитна комисија за Хрв. и Славонију у Загребу стоји на доличној висини, па не држи опортуним да се то централише. Што се тиче инжињера, вели да се у Хрв. и Славонији баве геом. праксом само грађевинари, па би тај испит за њих могао отпасти кад би се испитне комисије за грађ. инжињере надопуниле.

Г. п. Андоновић: се не слаже са г. Ивошевићем, вели да се у интересу јединствености покрајинске испитне комисије не смију више толерирати.

Г. Недељковић: се придружује г. Андоновићу. Истиче, да ће комисије бити стручне — досадање су се састојале претежним дјелом од административаца. Програм предавања у школама такођер треба изједначити.

Усваја се предлог сплитског делегата да се наредба употпуни са трогодишњом праксом.

Г. Вујичић: каже: да геометри најмање морају имати матуру. Не требамо геометарских школа, које су испод матуре и још поврх тога приватне.

Г. Андоновић: заступа мишљење, да ми у овај час требамо људи који хоће да раде. Тиме се не оспорава право онима, који су спремнији — они ће да буду шефови.

Г. Хорватовић (Н. Сад): држи, да је главна погрешка неограниченост делокруга цивилних мјерника — нацрти се и поштом потписују. Зато предлаже, да се према списку цивилних геометара и срезова дјеле овлаштења — јер претрпаност у неким сједиштима ствара прљаву конкуренцију. (Тај предлог је код гласања пропао.)

Г. Недељковић признаје да су спискови цивилних геометара мањкави, али да ће се и у том погледу направити ред ако се буде ишло напред путем споменутог наређења. Моли присутне да се сложе — јер се баш тој слабој страни има преписат неуспјех лањске главне скупштине.

Слаже се са г. Андоновићем и упозорава како треба лучити: жеље, тежње и потребе. Каже да се мало апсолвентата из школе г. Андоновића посвећује геометарским пословима. Приморани смо акцентирати апсолвенте средње техничке школе, јер ми сад требамо око 700 геометара за премјер Србије, а од никуд другдје их не можемо добити. (Повици, нека држава даде стипендије па ће бити геодета). И стипендијама се покушавало, па опет није ишло. Загребачка техника даје годишње 3 човјека на свом културном-геодетском одјелу, то је премало. Осим тога и закон ће третирати споменуте апсолвенте средње тех. школе према њиховим квалификацијама; биће везани искључиво на катастарску службу и вршит ће дужности оне које му се могу повјерити.

Г. Андоновић се слаже са излагањем г. Недељковића, вели, да ми у првом реду требамо геометара.

Г. Недељковић: наставља и тврди, да чим би се на техници основао геодетски курс, који би могао дати довољан број људи престаје право опстанка средње тех. школе. Скреће пажњу на Њемце, како су се и они у становито вријеме морали задовољити са мање спремним силама. Нада се да ће кренути на боље, кад се геометрима изађе у сусрет код разврставања — више ће се студената посвећивати тому студију.

Изабрани су:

За председника:	Генерал	Ст. Бошковић	са 22 гл.
„ подпредседн. I.	Госп.	Ст. Недељковић	„ 22 „
„ „ II.	Госп.	П. Хорват	„ 31 „
„ Тајника	Госп.	З. Краљ	„ 14 „
„ Благајника	Госп.	Милић	„ 36 „

На предлог г. Видака изабире скупштина г. проф. Андоновића доживотним зачасним председником удружења једногласно.

3. Izvodi iz zapisnika izvanredne glavne godišnje skupštine udruženja geometara kraljevine S. H. S. održane 20. srpnja 1924. god. u Osijeku.

»Prisutni: iz Beograda g. prof. Andonović i blagajnik udruženja H. Minić, koji zastupa ujedno i sekciju Beograda. Iz Osijeka zastupnik I. Hoge, iz Novog Sada Stjepan Milić, iz Zagreba Ljudevit Vrence, Split zastupa Stjepan Vuičić, a za Ljubljanu Ivan Čadej, Skoplje nije prisutno niti je zastupano, Sarajevo nije prisutno niti zastupano.

Začasni predsjednik prof. Andonović otvara skupštinu i konstatuje, da sekcije Ljubljana i Skoplje ne mogu imati prava glasa, pošto prema pravilima udruženja čl. 186. nisu uplatili dužne članarine udruženju.

Konstatuje, da je izbor u glavnu upravu na novosadskoj skupštini postao iluzoran, pošto su gotovo svi izabrani osim blagajnika Minića predali ostavke. Žali da predašnja uprava nije mogla da radi, nije izdavala glasilo, ali eto ni nova nije ništa više radila. Ponovo veli, da je trebalo birati ljude iz sredine onih, koji hoće da rade, a napose da se ne biraju oni, koji nisu u geometarskom staležu. Danas je dakle dan, kad se ima učinjeno zlo popraviti, te izabrati novu valjanu upravu udruženja.

Kol. Hoge navada, da se sada u ovom kritičnom momentu ne može gledati lih na ustanove pravilnika, nego nas nužda tjera, da se nekim provizorijem poslužimo do buduće glavne skupštine. Zato se dogovorno predlaže, da bude novosadska sekcija do tog vremena nosilac dužnosti, a to stoga, jer se u beogradskoj sekciji ne nalazi dovoljno niti poznatih ljudi, a niti onih, u kojih bi mogli očekivati radi njihove odsutnosti dovoljno energije i volje za rad.

Predsjednik prof. Andonović veli, da bi bilo nezgodno preći preko beogradske sekcije, time bi se udovoljilo i pravilima, a isti su u Beogradu, odlični ljudi, ljudi uplivni, koji bi mogli svaku stvar udruženja da dovedu do povoljnog rezultata. Članovi sekcije Beograd preuzeće dragovoljno sve povjerene im dužnosti do buduće glavne skupštine. Sa svoje strane obećava, da će, uz povjerenje izraženo njemu i blagajniku udruženja Miniću, biti zadovoljno i pravilno a i svrsi geometarskog udruženja ako se izaberu članovi beogradske sekcije za članove glavne uprave. Oni će i dužnost redakcije lista primiti za to međuvrijeme.

Ako bi skupština ipak bila za neke članove Novosadske sekcije da preuzmu dužnosti članova glavne uprave, neka ih se poimenično bira na pojedina mjesta, označiv im funkcije, čime bi se forma sačuvala, te ne bi kao sekciji, mimoišao drugu, izraženo bilo neko veće povjerenje od drugih.

Predlaže s toga sledeće:

U interesu sloge, a ne cijepanja, neka se izaberu iz Novog Sada 2 potpredsjednika i sekretara, dočim bi sam ostao kao počasni predsjednik u Beogradu s blagajnikom, drugim riječima stara glavna uprava izabrana u god. 1923. ima da ostane u dužnosti, pošto novo izabrana u god. 1924. u Novom Sadu nije preuzela svoju dužnost, a uslijed podnesenih ostavaka ostala su neka mjesta ispražnjena.

Kol. Vuičić nato primjećuje, da je ovde vrlo važno pitanje predsjednika udruženja. Pošto se na skupštini u Novom Sadu pokazale dvije struje, jedna za Boškovića, a druga za Andonovića, a ponovnim biranjem prof. Andonovića za predsjednika bi se spor između tih struja ojačao. Stoga se osoba počasnog predsjednika ima izlučiti, a izabrati ceo novi odbor samo privremeno do nove glavne skupštine.

Prof. Andonović slaže se s time, kao i svi prisutni izaslanici sekcija.

Nato se predlažu i biraju za

Predsednika: Stevan Vidak iz Novog Sada,

G. Vidak se radi izbora predsjednikom udruženja zahvaljuje na časti člana nadzornog odbora.

za I. potpredsednika: Petar Radaković iz Beograda,

za II. „ : Tomo Mrazovac iz Novog Sada,

za sekretara: Placido Kopi iz Novog Sada.«

4. Izvodi iz zapisnika glavne redovite godišnje skupštine Udruženja geometara Kraljevine S. H. S, održane dne 28. i 29. ožujka 1925. godine u Splitu.

Присутни у име главне управе тајник Стјепан Милић, благајника заступа опуномоћени г. Еугеније Ласло.

Београдска секција заступана је по Еугенију Ласло, Новосадска секција по Стевану Трнићу, Загребачка секција по Артуру Подвинецу и Јосипу Алићу.

Љубљанска секција по Владимиру Вртељу, Сплитска секција по Јосипу Роје и Анти Петружела.

Сарајевска секција је своје одсуство брзојавно испричала.

Осјечка и Скопљанска секција нису судјеловале нити се испричале.

... У име одсутног предсједника поздравља г. Роје све присутне, те жаљећ, да нису све секције боље заступане, моли што интензивније судјеловање свијух у расправама о нашим стручним и сталешким питањима. Позива све на пријатељски и озбиљан начин расправе, да би што боље могли донијети потребне закључке за које се нада, да ће наћи обзира и на најмјеродавнијим мјестима. Поздравља напоре заступника г. генералног директора катастра и молбом, да извјести надлежне о свим тегобама и жељама нашег удружења.

Поздравља и шефа катастра у Сплиту г. Ивана с молбом да и он званично подупре наше предлоге.

... Током прошлогодишње пословне године догодиле се у неким случајевима неправилности код подјеливања овлашћења цив. геометарске праксе. Главна је управа на темељу свих досадањих мана, које се догађају у нашем сталишу дошла до увјерења, да се то све не би догодило, да је за Генералног Директора постављен теориско - практични стручњак. У ту сврху је свим Секцијама разаслала распис па је на темељу стиглих одговора послала Меморандум Министру финансија у том смислу, да се у будуће за Генералног директора катастра поставља само теоријско-практични стручњак а садањем директору да се за свако катастарско подручје додијеле савјетници стручњаци.

Управа је увјерена, да је тај поднесак донио макар и мали резултат: од онда (конац децембра) није њој познат случај неправилности.

... Управна и административна веза са некојим Секцијама била је одлична, док је код неких пожељно, да у будуће марљивије и точније шаљу своје извештаје, а по готово своје прописане доприносе. Секција у Скопљу фактично више не постоји, јер се за цијело време ове управе није огласила. Умољавају се управе појединих секција, да четвртодишње извјесте главну управу о свом раду и са обрачуном припошљу односне доприносе, како не би настао застој у издавању »Гласила«. Осим тога упозорјују се секције, да не подузимају никакове кораке код надлежних за цијели сталиш без претходног споразума са главном управом, јер се лако догађају контраверзе у захтјевима.

7) Прорачун за 1925. састављен на темељу информација о стању појединих секција — одобрава се. Дуг љубљанске секције главној управи, који је настао ради тога, што је она подузимала кораке у интересу целог сталежа за вријеме кад фактично главна управа није функционисала има се по закључку главне скупштине сматрати као издатак главне управе и тиме

1. ISKAZ GEOMETARA U DALMACIJI U GOD. 1924.

Redn. broj	IME	Službovanje	Godina rođenja	Početak službe	Naobrazba	Razvrstanja	Clan udruženja	OPASKE
1.	Adum Petar	Arhivar Split	1885	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Blagajnik udruženja geom.
2.	Arneri R. Rafo	Očevd. kat. Dubrovnik.	1880	1902	geodeziju u Beču	K. II — gr. II	je	Upravnik ureda
3.	Arneri B. Rafo	Očevd. kat. Korčula.	1892	1921	geodeziju u Brnu	K. II — gr. V	je	Upravnik ureda
4.	Baldazar Rudolf	Očevd. kat. Supetar.	1889	1911	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
5.	Bon Frano	Očevd. kat. Krk.	1885	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
6.	Bonačić Ante	ovl. civ. geom. u Splitu.	1883	1919	geodeziju u Beču	—	je	—
7.	Bun Ljubidrag	Očevd. kat. u Beogradu.	1896	1921	maturu	K. III — gr. V	nije	Pripravnik
8.	Car Marko	Očevd. kat. Kotor.	1886	1910	geodeziju u Gracu	K. II — gr. III	nije	Upravnik ureda
9.	Čeprinić Mato	Očevd. kat. Rab.	1874	1895	mat i šum šk. u Križevcu	K. II — gr. I	je	Upravnik ureda
10.	Dobrić Milivoj	ovl. civ. geom. u Splitu.	1880	1912	geodeziju u Beču	—	je	—
11.	Fisković Krsto	Očevd. kat. Orebić.	1877	1911	geodeziju u Beču	K. II — gr. IV	nije	Upravnik
12.	Glavina Martin	Očevd. kat. Sibenik.	1882	1905	geodeziju u Pragu	K. II — gr. II	je	—
13.	Gotovac Antun	Očevd. kat. Trogir.	1887	1919	geodeziju u Pragu	K. II — gr. IV	je	—
14.	Grisogono Bernard	pomorska vlast u Splitu	1880	1906	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	—
15.	Ivan Kamljo	Nadzornik kat. u Splitu	1881	1903	geodeziju u Beču	K. II — gr. I	je	Inspektor katastra
16.	Ivančić Matija	Očevd. kat. Beograd	1889	1911	geodeziju u Gracu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda

18.	Jeričević Ante	Očevidn. kat. Kotor	1895	1922	geodeziju u Pragu	K. II — gr. V	je	Privremeno dnevničar
19.	Košćina Ivan	Očevidn. kat. Korčula	1884	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	nije	Upravnik ureda
20.	Lovrinčević Ivan	ovi. civ. geom. Metković u Splitu	1887	—	geodeziju u Brnu	—	nije	—
21.	Marinović Ante	Očevidn. kat. Trogir	1886	1907	geodeziju u Beču	K. II — gr. II	je	Upravnik ureda
22.	Matulić Ante	Očevidn. kat. Sinj	1879	1902	geodeziju u Beču	K. II — gr. II	je	Podpredsjednik udruž. geom. Upravnik ureda
23.	Miličić Roman	Očevidn. kat. Hvar	1887	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
24.	Nedoklan Dominik	Očevidn. kat. Makarska	1887	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
25.	Novak Divko	Očevidn. kat. Drniš	1888	1910	geodeziju u Brnu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
26.	Papafava Niko	Nova mjerjenja Split	1873	1895	maturu	K. II — gr. III	nije	Upravnik ureda
27.	Pasini Franjo	Očevidn. kat. Šibenik	1875	1895	maturu	K. II — gr. I	nije	Upravnik ureda
28.	Petružela Ante	Očevidn. kat. Omiš	1889	1910	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Tajnik udruž. geometara Upravnik ureda
29.	Pokrajac Uroš	Očevidn. kat. Knin	1881	1910	geodeziju u Brnu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
30.	Prnjak Ante	Očevidn. kat. Split	1889	1911	geodeziju u Pragu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
31.	Roje Josip	Očevidn. kat. Split	1879	1900	geodeziju u Beču	K. II — gr. II	je	Predsjednik udruž. geom. Upravnik tehn. odseka
32.	Širišćević Bogumil	Očevidn. kat. Split	1880	1902	geodeziju u Gracu	K. II — gr. II	je	Upravnik ureda
33.	Radeljak Frano	Očevidn. kat. Obrovac	1887	1919	geodeziju u Gracu	K. II — gr. IV	je	Upravnik ureda
34.	Samobod Ljudevit	Očevidn. kat. Omiš	1886	1913	geodeziju u Brnu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
35.	Vrk Rainer	Očevidn. kat. Imotski	1883	1908	geodeziju u Brnu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
36.	Vučetić Aristid	Očevidn. kat. Dubrovnik	1884	1910	geodeziju u Gracu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda
37.	Vulić Petar	Očevidn. kat. Benkovac	1886	1910	geodeziju u Brnu	K. II — gr. III	je	Upravnik ureda

Split, 11/X 1924.

Iz službenih podataka
Inž. J. ROJE

ликвидирати, док се остале секције позивљу, да уреде најкраћим путем своје заостатке. Има се замолити Ген. дир. катастра, да нам се додијели субвенција за лист.

8) Промјена чл. 31. правила и остали с њиме у вези. Након свестране дебате у којој готово сви присутни судјеловаху примљен је са 213 гласова предлог, који је у име главне управе изнео тајник Милић, те се према томе чл. 31 мијења овако: »Сједиште главне управе Удружења геометара Кр. СХС биће оно мјесто, у којем има стално боравиште ново изабрани предсједник, потпредсједник и благајник«;

9) Избор часника. Предсједник одређује одмор од 10 минута.

Заступник главне управе тајник Милић приопћује закључак њезин, по којем се за предсједника по могућности изабере цивилна особа, а не државни функционер.

Након одмора прима се једногласно листа предложена по предсједајућем г. Јосипу Роје те су изабрани:

- 1) За предсједника: Стеван Видак, овл. цив. геом. Н. Сад
- 2) За 1. подпредсједника: Тома Мразовац, Инспектор агр. Н. Сад
- 3) За 2. подпредсједника: Владимир Вртел, надгеометар, Љубљана
- 4) За тајника: Стјепан Милић, референт агр., Н. Сад.

10) Предлог секције Нови Сад образложен по Милићу и другим учесницима прима се, а гласи: »Сви инжењери и геометри стално намјештени са правом на мировину било у државној, самоуправној или у служби водних задруга не смију за трајања активне своје службе обављати цивило-геометарске послове.«

Овлаштени цивилни геометри имаду се строго држати цјеника.

12) Према подацима што их је Главна управа могла добавити о »Државној геометарској школи« стање је овакво: у Београду има 39 полазника те школе од уписаних 50. На испите се према обавезама пријавише сви, а тек 14 их је положило. Похађачи добивали су мјесечно 700 Дин. стипендије, имали су свеучилишне професоре и друге стручњаке за предаваче, добивали су све приборе бадава, излазили на државни трошак обављати практичне вјежбе. Ако и не можемо установити трошак за уздржавање те школе, свакако биће лијепа свота, која се на њу досада утрошила.

У Љубљани има 11 похађача геодезије на техници, који специјално државу — ни паре не стоје.

У Сарајеву има 11 похађача »Средње техничке школе«, за којих држава мора уздржавати засебну школу.

Држава није получила свој циљ оснивањем нове школе, јер на овај начин неће добити кадар од 500 геометара нити за година. Осим тога двојбено је, да ће одвећ млади људи свладавати тешку науку геодезије за 2 године, када се према модерном схватању геодезија није могла нити након матуре са 2 годишњом техничком спремом посвема свладати. Дакле не само што држава неће добити довољан број геометара него ће и свршени бити само на пола спремљени.

Стога се закључује, да се има од надлежних затражити да се абсолютно укину не одговарајуће средње техничке и геометарске школе.

13) Kako ћемо се очувати од надригеометара? Тајник Милић констатује, да су томе злу понајвише сами овл. цив. геометри криви, јер потписују уз становити хонорар неквалификованим њихове радње. Осим тога требали би сами, чим сазнаду о којем конкретном случају, поднијети надлежној управној области пријаву, а ако се ради о нацрту за грађевински пренос, требало би се пријавити надлежној судској и катастралној власти, која те нацрте сада преиспитује. Главној управи је познато, да је Ген. Дир. катастра издала подручним органима строге одредбе у том смислу. У Војводини је у том погледу кренуло на боље, јер су неки »надригеометри« били суђени затвором, пореске власти ударили на њих порезе, а Обласна Дирекција у Новом Саду без разлике враћа нацрте неквалификованих с мјеста натраг. Дакле господа овл. цив. геометри не потписујте ни за што нацрте неквалификованих!

с) Г. Вртел предлаже, да се катастер оцијепи од Министарства финансија и придјели Мин. грађевина или пољопривреде и вода. Г. Алић мисли,

да би се према тумачењу нашег стручњака Дра Фашинга имала наша струка придјелити Мин. правде због грађевинске.

Пошто ствар није за сада актуелна не ствара се никакав закључак, већ се препушта Главној управи, да то питање донесе првом згодом на претрес и према мишљењу стручњака донесе закључак.

д) Г. Вртел предлаже, да Удружење замоли Мин. фин. за оснивање литографског завода, пошто су мапе силно истрошене. Г. Јасло приопћује, да се у тој ствари већ ради. — Инструменти многих надлештава су веома лоши или их никако нема, а ако их цив. геометар наручи мора силну царину платити.

Пошто се то у главном тиче појединих шефова уреда Удружење као такво не може у том смислу интервенисати. Г. Јасло упућује шефове, да замоле у ту сврху кредите.

Vesti

1. — На реднем обћнем збору Академског Клуба Геодетов у Лјубљани, дне 3. априла 1925. је бил извољен следећи одбор:

Ћастни председник:	ing. Novak Leo
predsednik:	„ Klepec Josip
podpredsednik:	„ Mencinger August
tajnik I.:	„ Beltram Vlado
tajnik II.:	„ Trampuš Joško
blagajnik:	„ Žbontar Mihael
odbornik I.:	„ Stanonik Jakob
odbornik II.:	„ Jerše Lado
Revizorja:	„ Filipič Jakob
	ž Filipčić Bogomir

Из извода записника одржаних годишњих скупштина геодетских стручњака од прије од више педесет година, видљиво је да су у Удружењу били заступљени геодетски стручњаци из цијеле данашње Југославије (изузев Истре) те да су осим сталешких проблема расправљали и о издавању часописа и геодетским друштвеним проблемима, тада присутнима у геодетској струци.

Marijan BOŽIČNIK, dipl. inž.